

עמ"ת 48162/05/19 - מדינת ישראל נגד מ"ח

בית המשפט המחוזי בירושלים

עמ"ת 48162-05-19 מדינת ישראל נ' מ"ח(עציר)

בפני	כבוד השופטת שושנה ליבוביץ
עוררת	מדינת ישראל
נגד	
משיב	מ"ח (עציר)

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט השלום בירושלים (כב' השופט יהושע צימרמן) במ"ת 68893-03-19 מיום 20.5.19 בה הורה על שחרורו של המשיב בתנאים שעיקרם מעצר בית, בבית דודו בשכונת בית חנינא בפיקוח הוריו, חתימה על ערבות עצמית וערבות צד ג', הפקדה כספית, צו פיקוח מעצרים למשך שישה חודשים במסגרתו ישולב בהליך טיפולי ואיסור יצירת קשר ישיר או עקיף עם המתלוננת.

2. ביום 29.3.19 הוגש נגד המשיב כתב אישום הנושא חמישה אישומים המייחסים לו עבירות של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש (שתי עבירות), תקיפה סתם של בן זוג (שלוש עבירות), איומים (שתי עבירות) והיזק בזדון.

כתב האישום מגולל מסכת אלימות שהמשיב נקט, לכאורה, כלפי בת זוגו, המתלוננת. על פי האישום הראשון, ביום 18.3.19, על רקע דין ודברים בעניין בקשת בת זוגו לעשות שימוש בטלפון הנייד שלו, נטל המשיב כיסא מפלסטיק בידיו ובאמצעותו הכה את המתלוננת בראשה וגרם לחתך במצחה. המשיב השכיב את המתלוננת לרצפה, אחז בשתי ידיו את גרונה, החל לחנוק אותה כאשר הוא אומר לה "תמותי הלוואי שתמותי", הכה אותה במכת אגרוף בעינה השמאלית והמשיך להכות את גופה. למתלוננת נגרמו המטומות ואדמומיות בפניה ובגרונה.

על פי האישום השני, ביום 15.3.19, על רקע האשמות של המתלוננת שלפיהן הוא מדבר עם נשים אחרות, ניגש המשיב לחדר האמבטיה בבית, ניתק את ראש הדוש שבמקלחת ממקומו, חזר למתלוננת והיכה אותה ברגליה ובבטנה. כמו כן נטל ממנה את הטלפון הנייד שלה, השליך אותו לרצפה ולאחר מכן ניפצו לרסיסים. למתלוננת נגרמו המטומות ברקמות הרכות בגפיה, ישבנה ובטנה.

על פי האישום השלישי, כשבועיים וחצי עובר למתואר באישום הראשון, בשעה 3:00 לפנות בוקר, על רקע בקשת המתלוננת לראות מי שלח לו הודעה לטלפון, המשיב נטל מקל של מגב והכה אותה בראשה

באמצעותו.

על פי האישום הרביעי, כחודש ימים עובר למתואר באישום הראשון, לאחר שהמשיבה לא ענתה לטלפון של המשיב, הוא הכה אותה במכת אגרוף באזור חזה. המתלוננת הרגישה מחנק ובקשה עזרה מהמשיב שהשיב לה: "הלוואי שתמותי", הותיר אותה על הרצפה ועזב את הבית.

על פי האישום החמישי, בשנת 2012, בביתם, הפיל המשיב את המתלוננת על הרצפה והכה אותה בידיו בפניה ובגבה כאשר הייתה בשלב הריון מתקדם.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

המשיב לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה ועל קיומה של עילת מעצר. בית המשפט קמא קבע כי "עילת המעצר היא סטטוטורית והמסוכנות הנשקפת ממנה הינה משמעותית ביותר, אף בהעדר עבר פלילי רלוונטי". בית המשפט קמא הורה על הגשת תסקיר על מנת לבחון אפשרות לחלופת מעצר.

בתסקיר שהתקבל בעניינו של המשיב תוארו קורותיו והמערכת הזוגית עם המתלוננת. בתסקיר הוערך כי קיימת רמת מסוכנות "קרובה לגבוהה" להישנות עבירות דומות בעתיד. זאת על רקע התרשמות שירות המבחן כי במצבי לחץ ומצוקה המשיב נוטה לפעול באופן אימפולסיבי ופוגעני. כמו כן, הוא מתקשה להתייחס באופן מעמיק למהות יחסיו עם המתלוננת ושולל צורך טיפולי לבחון את דפוסי התנהגותו.

שירות המבחן ראיין את המפקחים המוצעים והתרשם כי הוריו של המשיב מתאימים לשמש כמפקחים. בשים לב לכך שמשפחת המשיב ובת זוגו מתגוררים בשועפאט, הועלתה אפשרות של השכרת דירה בשכונת בית חנינא לצורך שהיית המשיב במעצר בית. ברם נוכח רמת הסיכון הנשקפת והמשיב, שירות המבחן התרשם שיש צורך למצוא חלופת מעצר הדוקה, הכוללת מפקחים סמכותיים, לצד שילובו של המשיב בטיפול ייעודי בתחום מניעת אלימות במשפחה. נוכח סירובו של המשיב לשילובו בטיפול, שירות המבחן לא המליץ על שחרורו של המשיב ממעצר (תסקיר שירות המבחן מיום 28.4.19).

4. בדיון נוסף שהתקיים בפני בית משפט קמא ביום 29.4.19, הודיע בא כוח המשיב כי שוחח עמו וכי הוא מסכים לכל תכנית טיפולית שתוצע על ידי שירות המבחן. נוכח האמור, בית המשפט קמא הורה לשירות המבחן להגיש תסקיר משלים בעניינו של המשיב ולהתייחס לאפשרויות הטיפוליות.

בתסקיר המשלים המליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב למעצר בית מלא בבית חנינא בירושלים, בדירה שתושכר לצורך כך, כאשר המשיב יהיה בכל עת תחת פיקוח הוריו. כמו כן, יוטל צו הרחקה מהמתלוננת ומקום מגוריה בשועפאט ויוטל צו פיקוח מעצרים למשך שישה חודשים אשר במסגרתו ישולב המשיב במסגרת טיפולית

אמבולטורית בתחום מניעת אלימות במשפחה (תסקיר שירות מבחן מיום 7.5.19).

5. בדיון שהתקיים לאחר קבלת התסקיר, ביום 13.5.19, התנגדה העוררת לאימוץ המלצות קצין המבחן. בית משפט קמא ראיין את המפקחים והתרשם מהם באופן בלתי אמצעי. עם זאת, הוא קיבל את טענות העוררת שלפיהן שירות המבחן לא נפגש עם המשיב ולא התרשם באופן בלתי אמצעי ממוכנותו לטיפול. לפיכך הורה על הגשת תסקיר משלים נוסף לצורך מפגש עם המשיב ולצורך התווית תכנית טיפולית שתוצג בפניו.

6. בתסקיר המשלים הנוסף דיווח שירות המבחן כי התקיימה שיחה נוספת עם המשיב בבית המעצר וכן שיחה עם רכזת טיפול ב"מרכז לפרט למשפחה" בשכונת בית חנינא. שירות המבחן התרשם כי המשיב ביטא "הכרה ראשונית בהתנהגותו הפוגענית" וכן ביטא "מוכנות ומוטיבציה ראשונית לבחון דפוסיו האלימים במסגרת טיפול ייעודי בתחום מניעת אלימות במשפחה". שירות המבחן ציין כי בשיחה עם רכזת הקבלה ב"מרכז לפרט ולמשפחה" נמסר כי המשיב יוכל להשתלב בטיפול במסגרתם. התכנית הטיפולית תכלול תחילה ראיון קבלה באשר להתאמתו הראשונית ובאם ימצא מתאים, ישולב בטיפול פרטני מתמשך. כמו כן נמסר כי בהיעדר זמינות מידית ישובץ ברשימת המתנה לטיפול. במצב דברים זה, חזר שירות המבחן על המלצתו בתסקיר המשלים הקודם (תסקיר מבחן מיום 19.5.19).

7. בדיון שהתקיים ביום 20.5.19 אימץ בית משפט קמא את המלצות שירות המבחן. בית המשפט ציין במסגרת שיקוליו כי שהות המשיב במעצר חודשיים ימים מהווה גורם מפחית סיכון וכן כי מקום מעצר הבית הוא בבית חנינא כאשר מקום מגורי בני הזוג הוא בשועפאט.

8. לטענת העוררת, בהחלטת בית משפט קמא לא ניתן משקל מספיק למסוכנותו של המשיב כפי שהיא נלמדת מנסיבות ביצוע העבירות. מסוכנות זו, שהוגדרה בתסקיר הראשון כ"קרובה לגבוהה" אינה מאפשרת להורות על שחרור המשיב לחלופת מעצר. לטענתה, עמדת המשיב לגבי האפשרות הטיפולית אינה משקפת שינוי אמיתי בתפיסתו. העוררת הוסיפה וטענה כי המרחק הגאוגרפי בין מקום מגורי המתלוננת לחלופה המוצעת לצורך מעצר בית קצר ביותר ואינה מבטיחה את שלום המתלוננת במידה והמשיב יפר את תנאי מעצרו ויבקש לפגוע בה. עוד נטען על ידה כי לא ברור כלל שהמשיב יוכל להשתלב במסגרת הטיפולית המוצעת שכן טרם עבר ראיון קבלה וטרם התקבל לטיפול.

9. בא כוחו של המשיב סומך ידיו על החלטת בית המשפט קמא. לטענתו, בית המשפט בחן את האפשרות לחלופת מעצר בקפידה. רק לאחר שהוגשו שלושה תסקירי מבחן בעניינו של המשיב, על ידי הגוף המקצועי האמון על כך, נאות בית המשפט לשחררו לחלופת מעצר. אין מקום לעבות את תנאי השחרור באיזוק

אלקטרוני ואף אין מקום להותיר את המשיב במעצר עד שילובו בפועל במסגרת הטיפולית. לא נפל כל פגם בהחלטת בית משפט קמא ולפיכך אין עילה להתערב בהחלטתו.

10. לאחר שעיינתי במסמכים ושמעתי את טיעוני הצדדים מסקנתי היא כי דין הערר להתקבל בחלקו.

בעבירות של אלימות במשפחה נקודת המוצא היא, שהן מחייבות מעצר שכן הן מתבצעות תוך כדי התפרצויות זעם בלתי נשלט. על כן אין בכוחה של חלופת מעצר לנטרל מסוכנות של נאשם (בש"פ 5273/99 פלוני נ' מדינת ישראל (18.8.1999); בש"פ 7626/06 פלוני נ' מדינת ישראל (27.9.2006)). עם זאת, אין באמור כדי לשלול שקילת חלופת מעצר במקרים של אלימות במשפחה וכל מקרה נבחן לגופו ובהתאם לנסיבותיו. אולם בבואו לשקול את שחרור הנאשם נדרש בית המשפט לזהירות יתרה, וזאת גם כאשר השחרור נעשה בתנאים מגבילים (בש"פ 6739/10 פלוני נ' מדינת ישראל (21.9.2010)). כמו כן יש ליתן משקל משמעותי לעמדת שירות המבחן, משעורכי התסקיר הם אנשי מקצוע מיומנים שלהם המומחיות והניסיון הנדרשים לצורך בחינת התנהגותו של הנאשם העומד לפניהם (בש"פ 6626/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (21.9.2010)).

11. בענייננו, אין מדובר באירוע חד פעמי ראשון מסוגו. על פי עובדות כתב האישום, מדובר במסכת אלימות הכוללת גם שימוש בחפצים וגרימת חבלות למתלוננת. כאמור, שירות המבחן התרשם כי מסוכנותו של המשיב היא "קרוב לגבוהה". לפיכך יש ממש בטענות העוררת כי ככול שנשקלת חלופת מעצר, עליה להיות חלופה הדוקה אשר יהיה בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב. בענייננו קיים קושי בחלופה המוצעת שכן הבית בו מתגוררת המתלוננת אינו רחוק דיו מהבית שישמש את המשיב לחלופת מעצר. עם זאת, שיקול זה אינו עומד כשלעצמו. בכל מקרה יש להתחשב במכלול השיקולים הרלבנטיים ולאזן ביניהם. שיקול משמעותי שיש להביא בחשבון הוא התרשמות שירות המבחן שהמשיב בשל להליך טיפולי. לא ניתן להפריז בחשיבותו של טיפול במסגרת תכנית למניעת אלימות במשפחה. דומה כי טיפול כאמור, שתכליתו לחולל שינוי תפיסתי עמוק אצל המשיב בכול הנוגע למערכת יחסיו עם בת זוגו, הוא האמצעי היעיל ביותר למנוע הישנות של התנהגות פוגענית לאורך זמן.

12. נוכח האמור, איני רואה עילה להתערב במסקנת בית משפט קמא, שלפיה במקרה דנן ניתן לאיין את מסוכנותו של המשיב על ידי שילוב של חלופת מעצר, גם אם אינה הרמטית, עם תכנית טיפולית, כפי שהומלץ על ידי שירות המבחן. ברם תנאי מקדמי לשחרור של המשיב לחלופת מעצר במקרה כזה, הוא ששילובו בתכנית טיפולית יעשה בד בבד עם שחרורו. בשלב זה, כלל לא ידוע אם המשיב יתקבל לתכנית. כמו כן, מהאמור בתסקיר המשלים, לעת הזו ככול שהמשיב יתקבל לתכנית, הוא ישובץ ברשימת

המתנה לטיפול. במצב דברים זה, קיים חשש ממשי כי האיזון המוצע בהמלצת שירות המבחן לא יושג, וכתוצאה מכך לא יהיה בתנאי החלופה שנותרה כדי לאיין את מסוכנותו של המשיב. לפיכך, בטרם ישוחרר לחלופת מעצר, יש לוודא תחילה כי התקבל המשיב לתכנית הטיפולית וכי יוכל להתחיל בה סמוך לשחררו.

13. נוכח האמור, ייקבע למשיב ראיון במרכז לפרט ולמשפחה, אליו יתייצב בליווי שב"ס. שירות המבחן יגיש תסקיר משלים לבית המשפט קמא במסגרתו יודיע האם התקבל המשיב לטיפול ומהו מועד תחילתו. לאחר שתתקבל ההודעה, ובהתאם לתוכנה, יתן בית משפט קמא הוראות מתאימות.

14. בשלב זה, ועד להשלמת שילובו של המשיב בתכנית הטיפולית, ישהה המשיב במעצר עד להחלטה אחרת.

הפרוטוקול וההחלטה ישלחו לשירות המבחן.

ניתנה היום, י"ז אייר תשע"ט, 22 מאי 2019, בהעדר הצדדים.